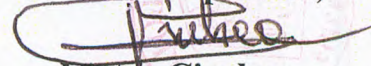

Aprob,

Avocatul Poporului,

Victor Ciorbea

RAPORT

privind vizita la Centrul de Plasament Lugoj, județul Timiș

Sumar:

Prezentul raport este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

1. Cadrul general și organizarea vizitei
2. Constatările rezultate din vizita efectuată
3. Recomandări

1. Cadrul general și organizarea vizitei

În temeiul art. 14, art. 29³ și art. 29⁷ alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu în legătură cu situația prezentată în mass-media referitoare la faptul că mai mulți minori instituționalizați în Centrul de Plasament Lugoj susțineau că erau agresați fizic de unii educatori, iar directoarea centrului mușamaliza incidentele.

În acest context, Avocatul Poporului a dispus efectuarea unei vizite inopinate care a avut loc în data de 30.03.2017 la Centrul de Plasament Lugoj din cadrul D.G.A.S.P.C. Timiș.

Obiectivele vizitei au vizat monitorizarea tratamentului aplicat beneficiarilor, managerierea presupuselor situații de abuz contra minorilor, respectarea dispozițiilor Ordinului nr. 21/2004 al Ministerului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, Autoritatea Națională pentru Protecția Copilului și Adopție pentru aprobarea standardelor minime obligatorii privind serviciile pentru protecția copilului de tip rezidențial, precum și verificarea condițiilor de cazare.

La efectuarea vizitei au participat reprezentanții instituției Avocatul Poporului, _____, psiholog _____ și doctor _____, consilieri în cadrul Centrului Zonal Craiova, și profesor _____, reprezentant al O.N.G.-ului „Liga Apărării Drepturilor Omului - Timișoara”.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

Centrul de Plasament Lugoj, situat în Lugoj, strada Bocșei, nr. 32, a fost înființat în baza Hotărârii Consiliului Județean Timiș nr. 28/30.03.2010 și se află în subordinea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Timiș. Centrul este acreditat conform Certificatului de acreditare nr. 001079 seria AF și deține Licența de funcționare definitivă nr.000385, seria F.

Centrul de Plasament Lugoj funcționa cu respectarea prevederilor cadrului general de organizare și funcționare a serviciilor sociale, reglementat de Legea nr. 292/2011 a asistenței sociale, cu modificările ulterioare; Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată; Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și a altor acte normative secundare aplicabile domeniului; Legea nr.448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată și actualizată; Ordinul nr. 21/2004 al Ministerului Muncii, Solidarității

Sociale și Familiei, Autoritatea Națională Pentru Protecția Copilului și Adopție pentru aprobarea standardelor minime obligatorii privind serviciile de tip rezidențial pentru protecția copilului.

Centrul de Plasament Lugoj asigura accesul copiilor, pe o perioadă determinată, la servicii de găzduire, îngrijire, educație și pregătire în vederea reintegrării sau integrării familiale și/sau socio-profesionale.

Beneficiarii centrului erau copii și tineri, cu vârste între 3 și 18 ani, separați temporar sau definitiv de părinții lor, ca urmare a stabilirii în condițiile legii a măsurii de plasament în acest centru, precum și tineri care au împlinit vârsta de 18 ani și beneficiau în condițiile legii de protecție specială (până la absolvirea ultimei forme de învățământ).

Admiterea în cadrul Centrului de Plasament Lugoj se realiza în baza hotărârilor privind măsurile de plasament dispuse în condițiile legii, a sentințelor civile emise de instanțele de judecată sau prin dispoziția de plasament în regim de urgență a directorului general al D.G.A.S.P.C. Timiș, până la pronunțarea sentinței civile de plasament.

La data vizitei, capacitatea Centrului de Plasament Lugoj era de 80 de locuri, de serviciile centrului beneficiind 72 de copii și tineri instituționalizați (27 fete și 45 băieți). Repartizarea pe grupe de vârstă ale copiilor/tinerilor instituționalizați era următoarea: 4 copii cu vârste cuprinse între 3 și 6 ani; 4 copii cu vârste cuprinse între 7 și 9 ani; 28 copii cu vârste cuprinse între 10 și 13 ani; 34 copii cu vârste cuprinse între 14 și 17 ani și 2 tineri cu vârsta peste 18 ani, pentru care era dispusă măsura de plasament rezidențial. **La data efectuării vizitei, șapte copii absentau nemotivat din centru, dispariția lor fiind anunțată la poliție. Unul dintre acești copii dispăruse din centru în data de 26.11.2015, se cunoștea locația în care se afla, dar refuza întoarcerea în centrul de plasament. Ceilalți copii absentau din centru din perioada 16.09.2016 – 22.03.2017; doi minori se aflau la domiciliul unuia dintre părinții biologici și refuzau întoarcerea în centru, iar în cazul a patru copii pentru care fusese sesizată structura teritorială de poliție, nu se cunoștea locația unde s-ar afla.**

Referitor la personalul centrului, la data de 30.03.2017, Centrul de Plasament Lugoj avea un total de 46 de posturi aprobate, în conformitate cu capacitatea centrului. Erau ocupate 43 de posturi și erau vacante 3 (un îngrijitor curățenie, un bucătar și un educator specializat). Structura posturilor aprobate era următoarea: un post de conducere - șef centru; două posturi personal de specialitate de îngrijire și asistență; 23 de posturi de educatori specializați; două posturi de

instructor de educație și 18 posturi de personal cu funcții administrative, gospodărire, întreținere-reparații și deservire.

Personalul de specialitate reprezenta 60% din totalul personalului, iar raportul angajat/beneficiar era de 1/1,8, astfel nu era respectat standardul de cost de 1/1,5 pentru serviciile de tip rezidențial destinate copiilor plasați în centre de plasament prevăzut de H.G. nr. 23/2010 privind aprobarea standardelor de cost pentru serviciile sociale. Personalul administrativ lucra în ture de 8 ore, cu excepția fochiștilor și bucătarilor care lucrau în ture de 12 ore. Personalul educativ lucra în ture de 12 ore (zi/noapte) pentru a asigura permanenta supraveghere a copiilor la grupe.

Referitor la asigurarea asistenței sociale, era asigurată de doi asistenți sociali, care erau angajați ai D.G.A.S.P.C. Timiș - Serviciul Management de Caz pentru Copil Zona III, desfășurându-și activitatea atât în Centrul de Plasament Lugoj cât și Centrul de Plasament Găvojdia, **pentru un număr de 73 de cazuri active/manager de caz, astfel nu era respectat Standardul 9 din Ordinul nr. 288/2006 emis de Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului pentru aprobarea Standardelor minime obligatorii privind managementul de caz în domeniul protecției drepturilor copilului.**

În timpul vizitei, asistenții sociali au menționat că funcționau ca manageri de caz, prin dispoziția D.G.A.S.P.C. Timiș, conform Ordinului nr. 288/2006 emis de Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului, privind managementul de caz în domeniul protecției drepturilor copilului. Asistenții sociali care se ocupau de cazurile copiilor din Centrul de Plasament Lugoj, colaborau cu personalului centrului, monitorizau situația copiilor care beneficiau de măsură de protecție în Centrul de Plasament Lugoj, erau responsabili cu elaborarea Planului Individualizat de Protecție, etc.

Referitor la vizitarea spațiilor de care dispune centrul, s-a constatat că acesta funcționa într-o clădire formată din parter și mansardă, compartimentată în 6 apartamente. Apartamentele erau compuse din unul sau mai multe dormitoare, cameră de zi (sufragerie), baie cu dușuri și grup sanitar. În total, centrul avea 19 dormitoare, 6 camere de zi, 7 băi și 8 grupuri sanitare.

Centrul de plasament dispunea de: o cameră destinată atelierului de creație, dotată cu articole necesare confecționării de tablouri, felicitări, obiecte decorative etc.; un atelier de croitorie dotat cu patru mașini de cusut, mese de lucru, mese de călcat haine, fier de călcat, oglindă și material necesare confecționării hainelor; o sală de activități dotată cu mese, scaune,

canapele și o pianină; o sală de sport dotată cu două mese de tenis, trei aparate de forță, vestiar, dulap și echipament sportiv.

În fața clădirii centrului se afla o grădină cu o alee, ronduri de flori, copaci ornamentali, iar în spatele clădirii exista o curte interioară dotată cu un balansoar, foișor și băncuțe de lemn, un teren de sport betonat cu două porți de handbal și două panouri de baschet și o livadă cu pomi fructiferi.

Paza instituției era asigurată permanent de personalul unei firme care avea încheiat un contract de prestări servicii cu D.G.A.S.P.C. Timiș și **nu exista sistem de supraveghere video în interiorul centrului și nici în curtea exterioară.**

Centrul avea în dotare două centrale termice racordate la rețeaua de gaz a orașului, care asigurau permanent alimentarea cu apă caldă, iar apa rece era asigurată permanent de la rețeaua publică.

Dormitoarele aveau câte 4-6 paturi din lemn, supraetajate, și în general erau mobilate adecvat nevoilor copiilor, cu dulapuri pentru depozitarea lucrurilor personale, noptiere, scaune. Mobilierul din dormitoare era în stare bună, paturile aveau saltele în stare corespunzătoare și lenjeria era curată. Pavimentul dormitoarelor era din parchet laminat și era acoperit cu covor. Geamurile dormitoarelor erau mari, asigurând luminatul natural și aveau perdele. **Nu în toate dormitoarele erau respectate prevederile Anexei 1, Standardul 23 - Condițiile de locuit din Ordinul nr. 21/2004 al Ministerului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, Autoritatea Națională pentru Protecția Copilului și Adopție, pentru aprobarea standardelor minime obligatorii privind serviciile pentru protecția copilului de tip rezidențial, conform cărora suprafața locuibilă asigurată trebuie să fie de minim 6 m² pentru fiecare copil. De exemplu, ambele dormitoare ale apartamentului grupei I (10-13 ani) erau de dimensiuni mici (13 m²), erau cazați patru copii, respectiv șase copii în paturi suprapuse, spațiul era insuficient.**

Spațiile igienico-sanitare erau organizate pe sexe și erau dotate cu un număr suficient de chiuvete, dușuri, vase WC, instalațiile sanitare erau în stare bună și funcționale, **cu excepția grupului sanitar din apartamentul grupei I (10-13 ani), unde erau defecțiuni la instalația sanitară (baterii vechi la unele lavoare, dușuri cu pară lipsă, etc) și nu era respectată intimitatea la folosirea dușurilor și wc-urilor.**

Referitor la asigurarea alimentației beneficiarilor, centrul dispunea de spații suficiente pentru pregătirea, păstrarea și servirea hranei, care erau dotate cu mobilier corespunzător, ușor de

igienizat și cu instalațiile și aparatura necesară pentru pregătirea, depozitarea, răcirea și congelarea hranei, precum și pentru igienizarea alimentelor și veselei.

Bucătăria era dotată cu mobilier specific în stare corespunzătoare de curățenie și igienă, veselă curată din inox, apa rece și apa caldă fiind furnizate în mod curent. Vesela și suprafețele bucătăriei erau dezinfectate zilnic, existând în dotarea centrului materiale pe care le foloseau în acest scop.

Beneficiarii serveau masa după un program stabilit, în sufrageria fiecărui apartament, care avea amenajat un spațiu special dotat cu mobilier de bucătărie, masă, scaune, chiuvetă, cuptor cu microunde, frigider etc.

Hrana zilnică a beneficiarilor era preparată de personal calificat, la data efectuării vizitei meniul zilei fiind afișat la loc vizibil și erau prelevate probe alimentare din hrana zilei respective și din zilele anterioare, care erau păstrate timp de 72 de ore într-un frigider special destinat acestui scop, conform normelor sanitare în vigoare. Meniul era alcătuit săptămânal și se trimitea în fiecare luni dimineață către D.G.A.S.P.C. Timiș.

În timpul vizitei în bucătăria centrului, membrii echipei de vizitare au degustat din hrana preparată pentru prânz, constatându-se că avea aspect, gust, miros și consistență corespunzătoare.

Referitor la declarațiile din mass-media conform cărora pâinea era mucegăită și unele alimente erau expirate, precizăm că pâinea era livrată zilnic de către o firmă cu care D.G.A.S.P.C. Timiș avea contract, restul alimentelor fiind comandate săptămânal de către administratorul instituției. De asemenea, din discuțiile cu copiii și cu inițiatorul demersului în mass-media, a rezultat că mâncarea era bună.

Doi copii aveau un regim alimentar separat, întocmit de asistenta medicală, datorită unor afecțiuni medicale (gastrită), pentru care urmau tratament medical.

Centrul de plasament deținea autorizație sanitar-veterinară și pentru siguranța alimentelor eliberată de Direcția Sanitar-Veterinară Timiș.

Referitor la acordarea asistenței medicale, centrul avea un cabinetul medical dotat corespunzător conform prevederilor legale cuprinse în Ordinul Ministerului Sănătății și Familiei nr.153/2003 pentru aprobarea Normelor metodologice privind înființarea, organizarea și funcționarea cabinetelor medicale, **excepție fiind lipsa unui dulap de medicamente separat, prevăzut cu sistem de închidere, pentru medicamentele psihotrope.** În cabinet se aflau fișele

medicale ale beneficiarilor, registrul de tratament și consultații, condica de medicamente, etc., care erau întocmite și completate în mod corect.

Asistența medicală era asigurată de doi medici de familie din municipiul Lugoj la care erau înscrși toți beneficiarii și de două asistente medicale, angajate ale centrului, care își desfășurau activitatea după un program de 8 ore zilnic, de luni până vineri, în două ture.

Pe perioada rezidenței în centru copii primeau asistență medicală profilactică, de urgență și curativă, acordată de medicii de familie și de asistentele medicale. Evaluarea medicală inițială era efectuată de către medicul de familie la care erau înscrși beneficiarii și cuprindea o examinare generală a stării de sănătate a copiilor și întocmirea documentelor medicale. Asistentul medical efectua zilnic un triaj epidemiologic al copiilor, rezultatele fiind consemnate în evidențele cabinetului medical.

În caz de îmbolnăvire, beneficiarii erau consultați de medicul de familie și li se întocmea prescripție medicală cu tratamentul recomandat, iar în cazul unor afecțiuni care depășeau sfera de competență a medicului de familie, copiii erau prezentați pentru consultații de specialitate (neurologie, psihiatrie pediatrică, boli interne, ginecologie etc.), însoțiți de personalul medical al centrului, la spitalul sau ambulatoriul de specialitate din municipiul Lugoj, sau, după caz, la spitale din municipiul Timișoara, în baza trimiterii eliberate de medicul de familie.

La data vizitei 58 de beneficiari erau imunizați împotriva gripei.

Conform documentelor prezentate echipei de vizită, 20 de beneficiari erau diagnosticați cu afecțiuni cronice de natură psihiatrică (tulburări de comportament, tulburări emoționale, tulburări de adaptabilitate școlară, tulburări hiperkinetice cu deficit de atenție, tulburări anxioase, tulburări depresive etc.), iar dintre aceștia, conform documentelor prezentate, 14 beneficiari primeau zilnic tratamentul recomandat de medicul specialist psihiatrie pediatrică, 4 părăsiseră centrul fără învoire și nu luau tratament, unul a fost reevaluat chiar în ziua vizitei și se aștepta rețeta de la medicul specialist, iar o beneficiară avea contraindicație pentru medicația psihotropă, fiind însărcinată.

Un copil era diagnosticat cu _____ și altul cu _____, ambii primeau tratamentul corespunzător recomandat de medicii specialiști.

În cursul anului 2016 au existat 28 de internări ale beneficiarilor în spitale, dintre care 20 de internări au fost efectuate în secția de psihiatrie pediatrică, pentru acutizări sau reevaluări ale unor afecțiuni preexistente. În cursul anului 2017, până la data vizitei erau consemnate în

documentele medicale 12 internări ale beneficiarilor în spitale, dintre care 8 în Secția de psihiatrie pediatrică.

Conform documentelor prezentate echipei de vizită, în perioada 2016 – 2017, până la data vizitei, trei beneficiare minore, cu vârste de 13, 16, respectiv 17 ani, au rămas însărcinate în urma unor relații cu persoane din afara centrului, una dintre minore născând un copil care ulterior a fost dat în plasament la asistent maternal profesionist. La data vizitei, această beneficiară părăsise din nou centrul, fără acordul personalului, declarând că dorește să locuiască împreună cu copilul și cu tatăl acestuia, adresându-se instanței pentru a primi copilul în îngrijire. Pentru celelalte două beneficiare care erau cazate în centru la data vizitei, conducerea centrului a înaintat adrese către organele de cercetare penală (nr. 579 și nr. 580/24.03.2017).

Una dintre minorele însărcinate se afla în evidența Clinicii de Psihiatrie Pediatrică a Spitalului Clinic de Urgență pentru Copii „Louis Țurcanu” Timișoara, fiind diagnosticată

Din documentele atașate fișei medicale a reieșit faptul că ultima internare a beneficiarei a avut loc în luna martie 2017, în biletul de ieșire din spital nefiind consemnat faptul că minora este însărcinată. Din discuțiile cu personalul medical și din documentele prezentate a reieșit faptul că minora a întrerupt tratamentul psihiatric la recomandarea medicului, din momentul confirmării diagnosticului de sarcină de către medicul ginecolog.

Datorită prezenței unor factori de risc (vârsta beneficiarelor, mediul de viață, afecțiunile psihice din antecedente, tratamentul urmat până la diagnosticarea sarcinii), ambele beneficiare însărcinate urmează a fi supravegheate și supuse unor controale medicale periodice, atât la medicul de familie cât și la medicul specialist ginecolog, pentru a urmări modul de evoluție a sarcinii și primirea tratamentului corespunzător.

Serviciile medicale stomatologice pentru copiii cazați în centru erau asigurate de un cabinet stomatologic din municipiul Lugoj, în baza unei programări prealabile efectuate de cadrele medicale.

În cazul apariției unor situații de urgență medico-chirurgicală era apelat Serviciul Unic de Urgență 112.

Copiii cazați în Centrul de Plasament Lugoj beneficiau de medicamente gratuite, în baza unor prescripții medicale, eliberate de medicul de familie sau de medicii specialiști. Medicamentele erau păstrate la cabinetul medical, în recipiente nominale și erau distribuite beneficiarilor conform prescripției medicale, de către asistenta medicală sau de educatorii specializați, în afara programului de lucru al asistentelor medicale.

La cabinetul medical existau medicamente contraceptive care puteau fi administrate beneficiarelor la recomandarea medicului, pentru a evita o sarcină nedorită.

Medicamentele nu erau depozitate în condiții de siguranță corespunzătoare, neexistând un dulap separat pentru medicamentele psihotrope, asigurat cu sistem de închidere, conform prevederilor Legii nr. 339/2005 privind regimul juridic al plantelor, substanțelor și preparatelor stupefiante și psihotrope în vigoare la data vizitei.

Camera de vizită din cadrul centrului putea fi amenajată și ca izolator în cazul apariției unor cazuri de boli infecto-contagioase, până la internarea beneficiarilor într-o unitate medicală de profil. Conform documentelor medicale prezentate echipei de vizită, în cursul anului 2016 un număr de 3 beneficiari au fost diagnosticați fiind tratați în unități medicale de profil până la vindecarea completă.

Referitor la acordarea asistenței psihologice, Centrul de Plasament Lugoj nu avea psiholog angajat, însă asistența psihologică era asigurată de doi psihologi ai D.G.A.S.P.C. Timiș, Serviciul Consiliere Psihologică. Aceștia erau înscriși în Colegiul Psihologilor din România, specialitatea Psihologie Clinică. Veneau la centru de regulă o dată pe săptămână, iar la solicitarea managerilor de caz, în caz de urgență, și de 2-3 ori pe săptămână.

Cabinetul psihologic era dotat doar cu o masă și două scaune, fiind necorespunzător din punct de vedere tehnic. Din punct de vedere metodic, cabinetul psihologic beneficia de mai multe teste achiziționate de către D.G.A.S.P.C. Timiș: teste de inteligență, teste pentru evidențierea patologiei, a comportamentului, teste proiective.

La solicitarea managerului de caz, conform procedurilor serviciului, în perioada 2016 – 2017 au fost realizate 21 de evaluări psihologice pentru copiii din centru, respectiv 18 evaluări în anul 2016, și 3 evaluări în anul 2017. **Ceilalți copii (aproximativ 50 de copii) nu au fost evaluați în perioada 2016 – 2017.**

Dintre cei șapte beneficiari care absentau nemotivat, **patru nu mai doreau să se întoarcă în centru (doi dintre aceștia nu au beneficiat niciodată de asistență psihologică),** o minoră care se afla sub tratament neuropsihiatric, a fost evaluată psihologic și se afla în program de consiliere, participând la 11 ședințe, o minoră având tratament neuropsihiatric revenea pentru perioade scurte în centru, fusese evaluată psihologic și se afla în program de consiliere,

participând la 18 ședințe, iar un minor cu tratament psihiatric a fost evaluat psihologic în data de 03.03.2017 și consiliat o ședință.

Cele două minore însărcinate, una în vârstă de 16 ani, cu intelect de limită, a fost evaluată de psiholog, iar cealaltă, în vârstă de 13 ani, se afla în program de consiliere psihologică. Șefa centrului a consemnat că această minoră „de la venirea în centru nu a respectat regulamentul de ordine interioară, pleca fără învoire din centru, lipsea noaptele din instituție. Minora a fost consiliată psihologic, însă fără rezultat, datorită faptului că uneori nu se prezenta voit la ședințele de consiliere sau deseori era fugită din centru”.

La momentul vizitei, în centru erau cazați 2 minori aflați sub control judiciar (ambii inculpați într-un dosar de tâlhărie calificată, iar unul dintre aceștia fiind suspect și într-un alt dosar de furt). Dintre cei doi minori, unul a refuzat să fie consiliat de către psiholog. Celălalt minor, diagnosticat cu [redacted] și aflat sub tratament neuropsihiatric, a fost evaluat de către psiholog, a fost întocmit Planul de consiliere și a participat la 11 ședințe de consiliere psihologică.

Conform documentelor prezentate și celor precizate de către șefa centrului și de psiholog, nu au existat cazuri de tentative de suicid, suicide și autoagresiune.

Dintre cei 20 de copii diagnosticați cu afecțiuni neuropsihice, 11 copii aveau deja întocmit Planul de consiliere și participaseră la mai multe ședințe de consiliere psihologică, un copil era internat în spital încă de la primirea de către psiholog a cererii de consiliere, iar un copil venise în centru doar de câteva zile. **Ceilalți 7 copii nu beneficiau de asistență psihologică.**

Dintre cei opt copii care învățau la Școala Specială „Al. Roșca” Lugoj și aveau Certificat de Orientare Școlară, un singur copil fusese evaluat psihologic și avea întocmit planul de consiliere, **restul copiilor nebeneficiind de asistență psihologică.**

Din studierea documentelor centrului a reieșit că au avut loc și alte evenimente deosebite în perioada 2016 – 2017. În decembrie 2016, o minoră în vârstă de 15 ani a fost internată în spital pentru „**consum de alcool**, fugă din centru, dificultăți de relaționare cu personalul din centru”. Această minoră, diagnosticată de către medicul psihiatru și aflată în tratament neuropsihiatric, a fost evaluată de către psiholog și era înscrisă într-un program de consiliere. **La nivelul centrului nu au existat programe structurate de informare desfășurate de personalul centrului cu privire la riscurile consumului de alcool.** În luna martie 2016, un tânăr de 18 ani, aflat în evidența clinicii de neuropsihiatrie infantilă, declarat **consumator de etnobotanice**, a participat

la mai multe ședințe de consiliere psihologică, iar la internarea în spital a declarat că a întrerupt consumul de etnobotanice. O minoră în vârstă de 15 ani a fost adusă la spital după ce, conform scrisorii medicale, „s-ar fi bătut cu sora mai mare, aceasta afirmativ, ar fi bătut-o cu pumnii în cap și picioarele în abdomen. În cursul zilei respective, **pacienta a consumat alcool**”. Această minoră a participat ulterior la un program de consiliere psihologică.

Din consultarea documentelor centrului a reieșit posibilitatea existenței a două cazuri de agresare a educatoarelor de către beneficiare (educator lovit cu pumnii, educator zgâriat la nas, conform Notei informative nr. 529/17.03.2017).

Referitor la comportamentul și educația beneficiarilor, pe parcursul vizitei, potrivit documentelor și discuțiilor cu personalul, **unii dintre beneficiarii centrului aveau un comportament neadecvat, adesea conflictual, atât cu personalul cât și cu ceilalți colegi, și nu respectau programul de învoiri.**

Copii frecventau următoarele forme de învățământ: învățământ preșcolar - 4 copii; învățământ primar - 19 copii; învățământ gimnazial - 39 copii; învățământ liceal - 2 copii; învățământ profesional - 7 copii și învățământ postliceal - un copil.

Dintre aceștia, opt copii învățau la Școala Specială „Al. Roșca” Lugoj (copiii care aveau Certificat de Orientare Școlară), iar șase erau înscriși la învățământ formă redusă. Nu existau la data vizitei copii încadrați în grad de handicap.

Deplasarea la școală a copiilor se făcea pe jos deoarece școala gimnazială era în apropierea centrului. Copiii preșcolari și cei din învățământul primar erau însoțiți atât la plecare, cât și la venirea de la școală, de către educatorul de serviciu. Copiii orientați către Școala Specială „Al. Roșca” Lugoj erau transportați cu microbuzul din dotarea centrului.

Referitor la modul de întocmire și completare a registrelor, echipa de vizită a solicitat registrele prevăzute de standard, fiind prezentate: Registrul de evidență al învoirilor; Registrul unic de control intern; Registrul de notificări evenimente deosebite; Registrul de sesizări și reclamații; Registrul pentru evidența situațiilor de abuz; Registrul de procese verbale predare-primire (educatori la ieșire din ture); Registrul de evenimente deosebite. În urma verificării registrelor prezentate s-au constatat următoarele: **niciunul dintre registre nu era ștampilat și înregistrat la D.G.A.S.P.C. Timiș pe anul în curs, iar altele nu aveau filele numerotate (ex.**

Registrul de sesizări și reclamații; Registrul pentru evidența situațiilor de abuz). Registrul de evidență a învoirilor nu era semnat și ștampilat de șefa centrului, iar în Registrul unic de control nu era consemnat din anul 2012, cu toate că din discuțiile cu conducerea centrului a rezultat că au fost mai multe acțiuni de control în ultimii ani. Nu exista Registrul privind sancționarea comportamentului beneficiarilor conform Standardului 19 – Controlul comportamentului copilului, din Ordinului nr. 21/2004 al Ministerului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, Autoritatea Națională pentru Protecția Copilului și Adopție, iar Registrul de vizită, Registrul de opinii și sugestii și Registrul de evidență a cazurilor de absență fără permisiune nu au putut fi prezentate echipei de vizită.

Șefa centrului a precizat că o parte dintre minori părăsesc instituția fără bilet de voie sau având bilet de voie, ori merg la școlile la care sunt înscriși și nu se mai întorc.

În cadrul vizitei au fost verificate și aspectele semnalate în mass-media privind presupusele violențe asupra beneficiarilor din Centrul de Plasament Lugoj, care au făcut obiectul sesizării din oficiu.

Din studierea documentelor puse la dispoziție de conducerea Centrului de Plasament Lugoj, din discuțiile purtate cu șefa centrului, cu personalul și cu copiii/ tinerii prezenți, **au fost obținute următoarele informații:**

- un beneficiar care împlinise vârsta de 19 ani, fiind cazat în centru din anul 2011, a dorit să fie intervievat, declarând echipei de vizită că el a sesizat mass - media în legătura cu abuzurile, menționând că a fost victima unei agresiuni din partea unui educator în anul 2013. A menționat că a fost lovit de acesta „cu un băț de lemn în cap” în timpul unui antrenament pe terenul de sport deoarece nu dorea să mai continue antrenamentul. În urma acestui incident a fost prezentat la spital unde a primit îngrijiri medicale. A precizat că nu a făcut public ce s-a întâmplat, deoarece fosta șefă a centrului, care în prezent este educator specializat, i-a promis angajarea în centru la împlinirea vârstei de 18 ani. Întrucât împlinise 19 ani și nu fusese angajat în centru, s-a hotărât să divulge cele întâmplate în anul 2013, precum și incidentele din data de 19 februarie 2017, despre care auzise de la colegi.

- referitor la declarația tânărului conform căreia acesta ar fi fost lovit de unul dintre educatorii specializați, medicul echipei de vizită precizează că din verificarea documentelor medicale prezentate a rezultat că în ziua de 29.05.2013, acesta a fost prezentat la Spitalul Municipal „Dr. Teodor Andrei” Lugoj, Serviciul UPU, fiind diagnosticat

pentru care a primit îngrijiri medicale, fiindu-i recomandat ulterior tratament local. Cu acceptul tânărului, medicul echipei a examinat beneficiarul și a constatat existența unei cicatrice vechi la nivelul scalpului, cu dimensiunea de aproximativ 1,5 cm, dar datorită vechimii nu s-a putut stabili cu certitudine dacă această cicatrice este rezultatul unei suturi chirurgicale sau nu.

- conform documentelor prezentate, beneficiarul se afla în evidența Clinicii de Psihiatrie Pediatrică a Spitalului Clinic de Urgență pentru Copii „Louis Țurcanu” Timișoara, din anul 2007, fiind diagnosticat cu _____, după un accident rutier, iar din anul 2015 pentru consum de etnobotanice. Ultima internare a acestui beneficiar a avut loc în anul 2016, fiind diagnosticat cu _____ apărute afirmativ după întreruperea consumului de etnobotanice.

Concluzie:

Din verificarea documentelor prezentate, referitoare la incidentul din anul 2013, echipa de vizită a constatat că beneficiarul a fost diagnosticat cu plagă contuză în regiunea parietală, dar datorită vechimii producerii și neconsemnării incidentului în evidențele centrului la data respectivă, nu s-a putut determina cauza acestuia.

Referitor la incidentul prezentat în mass-media în care a fost implicat un beneficiar în ziua de 19.02.2017:

- șefa centrului a menționat că de când se află în această funcție (01.06.2014) nu are cunoștință despre asemenea abuzuri, exceptând ziua de 19.02.2017, când au avut loc două incidente, unul în care un minor a suferit o zgârietură pe obraz provocată de educatorul specializat și un altul în care un tânăr a fost agresat la intrarea în curtea centrului, de către o persoană din afara centrului, pe care tânărul o lovide cu un bulgăre de zăpadă în față. În cazul primului incident, șefa centrului a menționat că a fost informată cu privire la faptul că beneficiarul avea o zgârietură pe față, existând suspiciunea că a fost agresat de către educatorul de serviciu. Educatorului i s-a luat notă explicativă, iar în urma analizării incidentului a rezultat că beneficiarul, împreună, cu doi colegi din centru, au adus bulgări mari de zăpadă în apartament și au început să arunce în ușa apartamentului și prin cameră. Educatorul de serviciu le-a solicitat să facă ordine în apartament, aceștia au refuzat, iar unul dintre beneficiari a avut un comportament neadecvat, a insultat educatorul de serviciu, a încercat să fugă și în timp ce educatorul a încercat să-l prindă, din greșeală l-a zgâriat cu unghia pe față. Educatorul a întocmit un raport în care a explicat cele întâmplate, susținându-și nevinovăția;

- beneficiarul implicat în acest incident a dorit să discute cu membrii echipei de vizită și a menționat că, în data de 19.02.2017 a fost zgâriat pe față de către educatorul de serviciu, deoarece a introdus bulgări mari de zăpadă în apartamentul unde era cazat;
- medicul din echipa de vizită a examinat beneficiarul cu ocazia interviului și **nu a constatat existența vreunei leziuni și deasemenea, nu existau consemnate în documentele medicale aspecte legate de acest incident, beneficiarul neadresându-se cabinetului medical pentru îngrijiri;**
- incidentul a fost notificat conducerii D.G.A.S.P.C. Timiș de către conducerea centrului prin Nota informativă _____ /20.02.2017, șefa centrului fiind sancționată prin Dispoziția D.G.A.S.P.C. Timiș cu nr. _____ /14.03.2017 cu „avertisment scris” în conformitate cu prevederile art. 68 alin. 2 lit.g) din Regulamentul intern, pentru „manifestări care aduc atingere prestigiului Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Timiș (nu și-a îndeplinit cu profesionalism, imparțialitate și în conformitate cu legea îndatoririle de serviciu). Analizarea incidentului în cadrul comisiei de cercetare disciplinară a D.G.A.S.P.C Timiș a avut ca rezultat și mutarea educatorului în cauză la o altă grupă de copii;
- beneficiarul se afla în evidența cabinetului medical, fiind diagnosticat cu afecțiuni psihice și tulburări de comportament care necesitau supraveghere și tratament;
- conform Notei informative n _____ /13.03.2017, conducerea centrului a înștiințat conducerea D.G.A.S.P.C. Timiș că beneficiarul în cauză a fost internat pentru evaluarea periodică la Spitalul Clinic de Urgență „Louis Țurcanu” Timișoara – Secția psihiatrie pediatrică.

Concluzie:

În urma discuțiilor purtate cu beneficiarul în cauză, cu alți beneficiari și cu o parte din personalul centrului, referitoare la acest incident, echipa de vizită a constatat faptul că se impune reevaluarea relației educator – beneficiar, în sensul prevenirii situațiilor conflictuale, astfel încât să fie respectate prevederile Standardului 17 (Protecția copiilor împotriva abuzului), Standardului 18 (Relația personalului cu copiii) și Standardului 19 (Controlul comportamentului), cuprinse în Ordinului nr. 21/2004 al Ministerului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, Autoritatea Națională pentru Protecția Copilului și Adopție.

Referitor la cel de-al doilea incident prezentat în mass-media în care au fost implicați beneficiari din Centrul de Plasament Lugoj în ziua de 19.02.2017:

- în data de 19.02.2017, a avut loc un alt incident în care au fost implicați trei beneficiari din Centrul de Plasament Lugoj, care au plecat fără bilet de voie în oraș, jucându-se pe platoul Casei de Cultură a Sindicatelor Lugoj;

- aceștia au aruncat cu bulgări de zăpadă într-o mașină care staționa având geamul deschis. Unul dintre beneficiari a lovit o persoană aflată în mașină, după care a fugit la centru. Persoana care a fost lovită a aflat de la colegii acestuia unde locuiește copilul și s-a deplasat la sediul centrului.

Persoana lovită împreună cu alte două persoane au intrat abuziv în curtea centrului, în căutarea minorului, fiind văzuți de un educator specializat care a chemat portarul. Minorul în cauză s-a deplasat către cei care îl căutau, iar unul dintre aceștia l-a îmbrâncit, portarul intervenind și evacuându-i pe cei trei;

- minorul a suferit ulterior o criză nervoasă, distrugând mai multe bunuri din incinta centrului și adresând jigniri personalului;

- educatorii de serviciu au încercat prin dialog să-l calmeze pe băiat, în cele din urmă fiind nevoiți să apeleze Serviciul de Ambulanță și Poliția. Echipajul de poliție l-a imobilizat și minorul a fost prezentat la Serviciul de Urgență al Spitalului Municipal Lugoj, după care a fost direcționat către Spitalul Clinic de Urgență Pentru Copii „Louis Țurcanu” Timișoara, unde a fost internat în secția de Psihiatrie pediatrică;

- pe tot parcursul drumului până la spital la Lugoj și apoi la Timișoara, băiatul a fost însoțit de către un educator de serviciu, care a revenit în centru la ora 3 dimineața, după ce personalul medical al spitalului a decis internarea copilului;

- incidentul a fost notificat conducerii D.G.A.S.P.C. Timiș de către conducerea centrului prin Nota informativă nr. . /20.02.2017, la momentul vizitei acesta fiind în curs de cercetare;

- copilul se afla în evidența cabinetului medical diagnosticat cu

- din verificarea documentelor medicale puse la dispoziția echipei de vizită a reieșit faptul că nu existau consemnate aspecte legate de acest incident, iar în biletul de ieșire din spital al beneficiarului implicat în incident nu erau consemnate prezența unor semne de agresiune fizică asupra acestuia la internarea în spital;

- beneficiarul nu se afla în centru la data vizitei, părăsind instituția fără bilet de voie, din data de 22.03.2017.

Concluzie

Echipa de vizită a constatat că au existat deficiențe în respectarea măsurilor de siguranță și securitate legale și necesare pentru asigurarea protecției copiilor, personalului și a vizitatorilor împotriva evenimentelor și accidentelor cu potențial vătămător, conform prevederilor Standardului 25 (Siguranța și securitatea), cuprinse în Ordinul nr. 21/2004 al Ministerului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, Autoritatea Națională pentru Protecția Copilului și Adopție.

Este necesară asigurarea corespunzătoare a pazei unității, astfel încât să fie interzis accesul în unitate al persoanele neautorizate, precum și achiziționarea unui sistem de supraveghere video, în scopul creșterii siguranței și securității copiilor.

În urma celor două notificări referitoare la evenimentele din data de 19.02.2017, s-a constituit o comisie de control la nivelul D.G.A.S.P.C. Timiș, care a întocmit Raportul cu nr. 09/09.03.2017. În urma efectuării controlului, trei educatori au fost convocați în comisia de cercetare disciplinară în vederea analizării faptelor sesizate. Șefa centrului a fost sancționată prin Dispoziția D.G.A.S.P.C. Timiș cu nr. 14/14.03.2017 cu „avertisment scris” în conformitate cu prevederile art. 68 alin. 2 lit.g) din Regulamentul intern, pentru „manifestări care aduc atingere prestigiului Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Timiș (nu și-a îndeplinit cu profesionalism, imparțialitate și în conformitate cu legea îndatoririle de serviciu).

Rezultatele analizării acestor incidente în cadrul comisiei de cercetare disciplinară nu erau cunoscute, deoarece convocarea urma să aibă loc în data de 06.04.2017.

Referitor la aspectele din mass-media, șefa centrului a declarat că: „niciodată nu a venit nici un copil să semnaleze vreun abuz, săvârșit de vreun educator, pe perioada 01.06.2014 - până în prezent (de când sunt șef de centru)”. Șefa centrului a recunoscut că în relația beneficiar – educator au existat incidente minore, cu injurii aduse de unii copii educatorilor.

Membrii echipei de vizită au discutat cu mai mulți copii cazați în centru, toți precizând că nu au existat agresiuni asupra lor din partea personalului centrului. Unii beneficiari de la grupa 13-18 ani au specificat că sunt câțiva copii în centru care crează probleme, fură, lipsesc din centru fără aprobare și cu siguranță sunt cei care au probleme cu educatorii.

Referitor la modul de gestionare a alocațiilor copiilor, conform discuțiilor cu șefa centrului, toți copiii au conturi proprii în care sunt virăți lunar cei 84 de lei, alocație de stat, bani care sunt ridicați la împlinirea vârstei de 18 ani. Banii de buzunar, cei 28 de lei

beneficiază copiii, sunt gestionați conform procedurii „Gestionarea banilor de buzunar”, procedură unică a D.G.A.S.P.C. Timiș, bani sunt înmânați copiilor de către educator, semnând personal pentru ridicarea banilor. Toate aceste documente se regăsesc în contabilitatea centrului. Copiii care sunt fugiți și nu se află în centru nu beneficiază de cei 28 de lei, iar banii nu se ridică din caseria D.G.A.S.P.C. Timiș.

Reprezentantul organizației neguvernamentale a consemnat în raportul întocmit că centrul nu avea medic și psiholog angajați. În general, condițiile de cazare corespundeau standardelor impuse, mâncarea era bună, dar nu era asigurată intimitatea în unele grupuri sanitare din apartamentele unde erau cazați băieții.

A menționat că beneficiarii puteau merge în oraș doar cu bilet de voie, dar majoritatea nu respectau orele de întoarcere, alții nu se mai întorceau, iar alții plecau și fără bilet de voie. Deplasarea copiilor la școală se făcea individual, prilej pentru aceștia să părăsească centrul fără nici un fel de opreliște.

A formulat următoarele recomandări: montarea unor perdele separatoare pentru a asigura intimitatea la unele dușuri și wc-uri, acordarea unei atenții mai mari la angajarea și instruirea personalului centrului astfel încât să fie evitate potențialele situații de abuz; prezența permanentă a unui psiholog; evaluarea periodică a personalului angajat; stabilirea unor reguli clare pentru personalul care asigură paza centrului pentru a preîntâmpina repetarea incidentului în urma căruia o persoană din afara centrului a agresat un beneficiar în curtea instituției.

3. Recomandări

Având în vedere aspectele constatate, în temeiul art. 29¹¹ alin (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, **Avocatul Poporului**

RECOMANDĂ

conducerii Centrului de Plasament Lugoj să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. reevaluarea relației personal – beneficiar, în sensul prevenirii situațiilor conflictuale, în vederea eliminării oricărei forme de intimidare, discriminare, abuz, neglijare, exploatare, tratament inuman sau degradant prevăzute de standardele în vigoare;
2. înregistrarea și completarea corectă a tuturor registrelor obligatorii funcționării centrului;
3. realizarea evaluărilor psihologice periodice, cu scopul identificării nevoilor psihologice ale beneficiarilor centrului și ale posibilelor riscuri;
4. includerea în programe de consiliere psihologică individuală sau de grup a beneficiarilor vulnerabili, în scopul evitării comportamentelor deviante constatate în centru;
5. identificarea unor soluții pentru creșterea sentimentului de apartenență a copilului la centru și creșterea coeziunii dintre copii și educatori, pentru a reduce riscul plecării fără învoire din centru;
6. amenajarea și dotarea corespunzătoare a cabinetului psihologic;
7. identificarea unor măsuri de intervenție specifică în scopul optimizării comportamentului beneficiarilor (înlăturarea riscului apariției sarcinii la minore, eliminarea consumului de alcool, de substanțe etnobotanice, precum și eliminarea incidentelor de natură penală);

8. ocuparea posturilor vacante în cadrul Centrului de Plasament Lugoj și efectuarea demersurilor pentru redimensionarea schemei de personal în vederea respectării standardului de cost pentru serviciile de tip rezidențial destinate copiilor plasați în centre de plasament;
9. efectuarea demersurilor necesare în vederea dotării cabinetului medical cu un dulap prevăzut cu sistem de închidere pentru depozitarea medicamentelor psihotrope;
10. analizarea posibilității de asigurare a unei suprafețe locuibile de minim 6 m² pentru fiecare copil în dormitoarele în care nu era respectată prevederea standardului;
11. remedierea deficiențelor constatate la grupul sanitar al apartamentului grupei I (10-13 ani) și asigurarea intimității la folosirea dușurilor și wc-urilor;
12. analizarea posibilității de montare a unui sistem de supraveghere video atât pentru spațiile comune din interiorul centrului, cât și pentru curtea exterioară, în scopul creșterii siguranței și securității copiilor;
13. identificarea măsurilor necesare pentru asigurarea permanentă a pazei centrului de către personalul responsabil, astfel încât persoanele neautorizate să nu aibă acces în unitate.

Craiova, 25 aprilie 2017

[Faint, illegible text, possibly a signature or stamp]